

van der Pals i en lätt dans med Bach

KONSERT · KLASSISKT

Bachs cellosonater

Tobias van der Pals. Magle konserthus i Lund 6/5.

■ Tobias van der Pals tändert ett ljus. Ett stearinljus för var och en utav Bachs sex sviter för solocello. Det blir en liten ritual i sig, i den stora ritualen att framföra alla sviterna på Magle konserthus inför en fulltalig publik.

Precis som en enkel låga rymmer kemiska processer rymmer Bachs musik en värld av uttryck sammanhållen i en förunderligt tydlig och klar form. Musiken tål det mesta, utom jämntjock klang, för mycket vibrato eller divalater. Du kan ladda med hur mycket känslor och egna tolkningar som helst, bara du inte slarvar bort rytmen och danssteget.

Fråga Tobias van der Pals.

Denne internationellt framgångsrika Lundapåg börjar okonstlat rakt på sak med preludiet i G-dursviten. Snabbt visar han förkärlek för det snabba och lätta, i svit nr 2 manifesteras det eftertryck i bastonerna som gör att lyssnaren kan fylla i ackorden

Tobias van der Pals.

själv när melodiken seglar iväg i slingor mot taket. Det luftiga och dansanta kontrasteras med en närmast orkestral dynamik, som i svit nr 5 och 6 – två

av konsertens höjdpunkter – där en tyngd liknande Bachs stora kyrkliga passioner kan följas av en gigue som doftar dans på logen.

Spännvidden är obegripligt stor.

Ett risktagande finns inbyggt i verken. Bach prövade helt nya vägar från svit till svit. Svit nr 4 går i den svåra tonarten Ess och verket präglas av en kamp som pekar framåt mot Beethoven. Hos der Pals märks här en liten anspänning, ett framåtlut på bekostnad av danssteget.

Men är det inte just mänsklig man skall visa sig vara med Bach? Cellosviterna är utan tvekan det soloverk där musikerns personlighet kommer fram mest.

Tobias van der Pals står för en enastående bedrift. När han efter sista tonen i sista sviten – hör och häpna – tar om första preludiet i svit 1 som extranummer har han nått ett fullständigt fritt och tillitsfullt spel som för tankarna till Yo-Yo Ma, cellisten som kan konsten att få en publik på tusentals människor att känna sig hembjudna.

Bachs cellosviter utgör ett eldprov i intimitet.

MATTI EDÉN

musikkritiker

SDS 8/5-19